

Toolkit Expertise en Deskundigheid

Inhoud

1. FAQ Deskundigheid in strafzaken
2. FAQ Expertise bij onderzoek IGJ
3. Leidraad Opleiding Experts en Deskundigen
4. Profiel Experts en Deskundigen
5. Leidraad werkwijze leveren expertise of deskundigheid

1. FAQ Deskundigheid in strafzaken

1. Wat is een strafbaar feit?

Strafbare feiten zijn menselijke gedragingen die vallen binnen de grenzen van de wettelijke delictsomschrijving, en die wederrechtelijk (ongeoorloofd) en verwijtbaar zijn. Strafbare feiten staan in het wetboek van strafrecht en andere wetten (zie bijvoorbeeld artikel 96 van de Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) vermeld, en op inbreuk daarvan staat straf. Strafbare feiten kunnen worden onderverdeeld in overtredingen en misdrijven. De strafzaken die het OM/ justitie in dit verband onderzoeken zijn vaak gebaseerd op het vermoeden dat er sprake is van een misdrijf.

2. Welke partijen kunnen een wetenschappelijke vereniging verzoeken om aanwijzing van een deskundige?

Het uitgangspunt is dat de wetenschappelijke verenigingen, indien er verzoeken komen tot het leveren van expertise en/of deskundigen(-rapportages), bereid zijn daaraan mee te werken. Verzoeken kunnen afkomstig zijn vanuit het Openbaar Ministerie, de rechter-commissaris of de zittingsrechter, maar in een latere fase ook vanuit de advocaat van de medisch specialist in het strafproces. Indien een van de genoemde partijen een deskundige zoekt wendt hij zich tot de Federatie, die het verzoek vervolgens zal doorgeleiden. De procedures rondom de aanvraag en het verdere verloop zijn vastgelegd in de 'Algemene procedure Expertise en Deskundigheid' (op te vragen bij de Federatie).

3. Wanneer kan deskundigheid worden gevraagd aan wetenschappelijke verenigingen en wat wordt er gevraagd?

Belangrijk is het om onderscheid te maken tussen de momenten waarop 'deskundigheid' kan worden verzocht door Justitie.

a) Deskundigheid in de voorfase van een strafrechtelijk onderzoek (feitenonderzoek)

Deskundigheid in een strafrechtelijk onderzoek kan gewenst zijn als er aangifte is gedaan bij de politie. Het betreft dan de voorfase van een onderzoek waarbij wordt onderzocht of het voorgevallene waartegen aangifte is gedaan past binnen de beroepsnorm. Indien dit het geval is, is er geen sprake van een strafbaar feit; indien de beroepsnorm wel (in ernstige mate) is geschonden is er mogelijk sprake van een strafbaar feit. In de voorfase kan het OM dus een oordeel nodig hebben van een deskundige op het gebied van de beroepsnorm. Feitelijk wordt er dan niet gevraagd om een 'rapportage'. De vragen die het OM dan zal stellen aan de deskundige:

1. Wat is de beroepsnorm?

2. Valt het incident binnen de normale bandbreedte van de beroepsnorm?

Deze vragen gaan dus niet over het vaststellen van verwijtbaarheid.

Omdat in deze fase nog onduidelijk is of er sprake is van een strafbaar feit zal het OM geen deskundigenbenoeming via de rechter-commissaris kunnen vragen. Wel kan het OM aan een deskundige een oordeel vragen. Dit is technisch gezien dan geen deskundigenrapportage, maar het document waarin de medisch deskundige zijn oordeel geeft heeft wel een soortgelijke

bewijswaarde.

b) Deskundigheid bij een strafrechtelijk onderzoek

Valt het incident buiten de beroepsnorm dan is er mogelijk sprake van een strafbaar feit. Het OM kan dan de zaak verder gaan onderzoeken en de rechter-commissaris (RC) komt in beeld. Er zal een afweging worden gemaakt; verder gaan met de zaak of niet? In deze fase kan óók behoefte zijn aan een medisch-inhoudelijk deskundige. Er wordt een rapportage (ook wel deskundigenbericht) gevraagd. Dit gaat (in die gevallen waarbij er een verdachte in beeld is) in afstemming met zowel het OM als de advocaat van de betreffende medisch specialist of zorginstelling.

De vragen die in deze fase gesteld worden aan de deskundige, worden afgestemd met het OM en de advocaat. Is er nog geen verdachte, zal enkel het OM (en de RC) vragen opstellen.

Ook over de stukken die worden aangeleverd aan de deskundige (al dan niet via de wetenschappelijke vereniging) wordt tussen OM en advocaat afgestemd. Als er overeenstemming is zal de RC officieel opdracht verstrekken. De RC maakt de afspraken over termijnen en vergoedingen.

Wanneer de benoeming via de RC plaats vindt, zal alle correspondentie ook via de RC lopen; het Openbaar Ministerie mag geen direct (inhoudelijk) contact hebben met de te benoemen deskundige, in het kader van de onafhankelijkheid.

Als de rapportage terugkomt bij de RC dan zal de rapportage verspreid worden naar het OM en de advocaat. Er wordt weer gekeken of er sprake is van een strafbaar feit, of er is gehandeld buiten de bandbreedte van de beroepsnorm. Kortom, een rapportage kan zowel *belastend* als *ontlastend* zijn.

4. Wordt aan een medisch specialist in de voorfase bekend gemaakt dat er een onderzoek loopt?

De medisch specialist tegen wie een onderzoek loopt zal in deze fase door het OM nog niet altijd in kennis gesteld hoeven worden van het onderzoek dat het OM (met eventueel een medisch deskundige) verricht. Als het strafrechtelijk onderzoek voortgezet wordt dan zal er een moment komen dat de medisch specialist die het betreft uiteraard wel door het OM van de bevindingen op de hoogte gesteld moet worden. Het is een deskundige niet toegestaan om contact te hebben met de verdachte / de betrokken medisch specialist.

5. Aan welke eisen moet een rapport van een deskundige voldoen?

Aan de opmaak van een deskundigenrapport zijn geen vormvereisten. In ieder geval zal het rapport moeten omvatten de gegevens van de deskundigen, de opdracht omschrijving (dat wil zeggen de concrete vraag die gesteld wordt), de onderbouwing van de bevindingen, de conclusie van het onderzoek.

Uit de jurisprudentie¹ blijkt dat de volgende eisen aan een rapport worden gesteld:

- Het rapport vermeldt de feiten, omstandigheden en bevindingen op basis waarvan tot een oordeel is gekomen;
- Het rapport geeft blijk van een geschikte methode van onderzoek om de voorgelegde vraagstelling te beantwoorden;

¹ CTG 30 januari 2014, nr. C2012/100, ECLI:NL:TGZCTG:2014:17

- In het rapport wordt op inzichtelijke en consistente wijze uiteengezet op welke gronden de conclusies van het rapport steunen;
- Het rapport vermeldt bronnen waarop het berust, daaronder begrepen de gebruikte literatuur en de geconsulteerde personen;
- De rapporteur blijft binnen de grenzen van zijn deskundigheid.

6. Wie is verantwoordelijk voor het aangereikte dossier aan de deskundige dan wel wetenschappelijke vereniging? (stap 7 van de Procedure)

Het OM is in de voorfase, en de RC is in de onderzoeksfase verantwoordelijk voor de inhoud van het aangereikte dossier en de stukken. Als het dossier niet compleet is dan kunnen ontbrekende stukken worden opgevraagd. Zie ook vraag 2.

7. Wie is verantwoordelijk voor het rapport?

Het antwoord op deze vraag is afhankelijk van de gekozen optie door de wetenschappelijke vereniging.

Optie 1. De deskundige levert in opdracht van de wetenschappelijke vereniging een expertiserapportage. Het rapport is van de wetenschappelijke vereniging en de wv draagt daarmee ook de verantwoordelijkheid voor het rapport, zowel voor het proces van de totstandkoming als voor de inhoud.

Optie 2. Voor het tot stand komen van de rapportage kunnen een tweetal zaken worden onderscheiden, het proces en de inhoud. Procesmatig is de wv verantwoordelijk voor de keuze van de deskundige. De wetenschappelijke vereniging beoordeelt of de rapportage conform opdracht tot stand is gekomen. De deskundige draagt de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het rapport.

Een keuze voor een van beide doet niets af aan het feit dat de deskundige ten alle tijden zelf voor de inhoud aansprakelijk gesteld kan worden voor een onzorgvuldige rapportage (zie ook vraag 17).

Een morele keuze voor een van beide opties kan enerzijds bijvoorbeeld gelegen zijn in het feit dat een rapport een interpretatie van de richtlijn kan bevatten en dat het derhalve het rapport van de deskundige moet blijven. Anderzijds kan juist de keuze om als wetenschappelijke vereniging eigenaar te zijn, het aanzien van het rapport vergroten.

8. Kan een deskundige anoniem de rapportage of een deskundigenbericht opmaken en ook anoniem blijven?

Een deskundigenrapportage kan niet anoniem worden opgemaakt. Mocht het tot een rechtszaak komen dan zal desgevraagd altijd de naam van de deskundige medegedeeld moeten worden; bovendien maakt het deskundigenrapport onderdeel uit van het procesdossier. Ook op de deskundigenrapporten worden de naam van de deskundigen vermeld. Anonimiteit is bovendien niet wenselijk. In het kader van de bescherming van de rechten van betrokkenen kan anonimiteit niet overeind blijven.

9. Hoe toetst een rechter een rapportage?

In een strafrechtelijke procedure krijgt een rechter (net als de verdediging) het hele procesdossier. Onderdeel van dat procesdossier is het deskundigenrapport. Het dossier wordt volledig getoetst. Er wordt getoetst of de handelwijze van OM op basis van het rapport – en

daarmee ook de kwaliteit van het rapport – navolgbaar was. Wellicht belangrijker nog als dit, er wordt door de rechter getoetst of er sprake is van een strafbaar feit. Het deskundigenrapport dient ter vaststelling of de verdachte (en zo ja in welke mate) is afgeweken van een beroepsnorm.

10. Kan een deskundige aansprakelijk worden gesteld voor schade en zo ja, op welke manier dient er te worden omgegaan met aansprakelijkheidsverzekeringen?

Wat betreft civielrechtelijke aansprakelijkheid geldt dat deze niet kan worden uitgesloten. Stel dat de betrokken medisch specialist stelt schade te lijden door een uitgebracht rapport dan kan hij de deskundige aansprakelijk stellen voor schade. Dat betekent dat daarvoor een dekking moet worden aangegaan. Wat betreft de aansprakelijkheidsverzekering en eventuele schadeclaims: Schadeclaims betreffende deze werkzaamheden vallen niet onder de dekking van een reguliere aansprakelijkheidsverzekering van een ziekenhuis (centrale aansprakelijkheid) noch die van een eventueel daarnaast door de medisch specialist gesloten aansprakelijkheidsverzekering. Indien de betreffende wetenschappelijke vereniging de beroepsaansprakelijkheidsverzekering bij VvAA Schadeverzekeringen heeft afgesloten inclusief de rubriek Zuiver Vermogensschade, ZVO-dekking, biedt de verzekering van VvAA Schadeverzekeringen NV standaard dekking indien de medisch specialist als deskundige wordt opgeroepen en daar een claim uit voorkomt. Er zijn op de verschillende polissen bij VvAA Schadeverzekeringen NV wel verschillende eigen risico's voor de ZVO-rubriek van toepassing, voor de meeste verenigingen is een eigen risico van € 10.000,- per aanspraak van toepassing.

11. Hoe is de verhouding van bestaande deskundigenregisters tot de Algemene Procedure Expertise en Deskundigheid?

Voor strafzaken zijn er reeds twee registers waarin inhoudelijk deskundigen staan opgenomen en die door het OM geraadpleegd kunnen worden. Één register met een wettelijke basis en één met een niet-wettelijke basis. In beide registers zijn medisch specialisten echter nauwelijks tot niet vertegenwoordigd, omdat de deskundigheidsgebieden waarop de registers zien, beperkt zijn.

1) Het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen:

Dit register (NRGD) is gebaseerd op de Wet deskundige in strafzaken die in werking is getreden op 1 januari 2010. Dit is het eerste deskundigenregister met een wettelijke basis, een onafhankelijke positie, structurele financiering en openbaar te raadplegen. Aan het hoofd van het NRGD staat het onafhankelijke College gerechtelijk deskundigen. Het NRGD bevat met name veel deskundigen waar het a) gaat om de Nederlands Forensisch Instituut-gebieden (handschriftdeskundigen, wapenonderzoek, DNA etc.) en b) de gedragsdeskundigen (psychiatrie/psychologie, waar het gaat om het bepalen van de (on)toerekeningsvatbaarheid).

2) het Register van de Landelijke Deskundigheidsmakelaar:

De LDM is een onderdeel van de afdeling Netwerk van Expertiseteams (NXT) van de Dienst Specialistische Operaties (DSO) van de Landelijke Eenheid van de Politie. De LDM heeft als taak om deskundigen te werven, te bemiddelen, te evalueren en te registreren voor de opsporing en vervolging. Dit register heeft geen wettelijke basis en is niet openbaar te raadplegen. Het kent twee typen deskundigen; de wetenschappers en de ervaringsdeskundigen.

De door de wetenschappelijke verenigingen ontwikkelde *'Algemene procedure Expertise en*

Deskundigheid is een aanvulling op deze bestaande registers.

12. Krijgt de deskundige een vergoeding voor zijn werkzaamheden?

In de periode van de voorfase van het onderzoek (zie 3 onder a)), als het OM een deskundigenoordeel vraagt, is in de wet niets geregeld. Het OM maakt over de hoogte van de vergoeding zelf afspraken met de deskundige. De hoogte van de vergoeding hangt af van de tijd die met de rapportage is gemoeid.

Indien een medisch specialist in zijn hoedanigheid van deskundige daadwerkelijk optreedt in een strafzaak (zie 3 onder b)) zal de medisch specialist vallen onder de Wet deskundige in strafzaken, in het Wetboek van Strafvordering geregeld. Het Kabinet RC zal de verdere afspraken waaronder de afspraken over de vergoeding van kosten met de deskundige maken

13. Is er recht op een contraexpertise?

Een opgemaakte deskundigenrapportage wordt ingebracht in een strafprocedure. Conform de Wet deskundige in strafzaken wordt het rapport aan de RC toegezonden, die daarvan een kopie doet toekomen aan het OM (de officier van justitie) en de advocaat van de verdachte.

De verdachte is bevoegd vervolgens een deskundige aan te wijzen, die het recht heeft het toegezonden verslag te onderzoeken. De verdachte heeft daarmee het recht op een zogenaamde contra-expertise. Dit is het recht om de uitslag te betwisten door middel van een tegenonderzoek.

14. Kan een deskundige gewraakt worden?

Wraking is een procedure bij de rechtbank, die bedoeld is om de objectiviteit van een rechter te beoordelen. Het is daarmee een middel ter verzekering van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter. Het verzoek tot wraking kan zich niet richten op de betrokken officier van justitie in de zitting. Wel kan een rechter-commissaris in strafzaken worden gewraakt. Wraking is niet een rechtsmiddel wat openstaat voor een medisch specialist tegen een deskundige. Wat de betreffende medisch specialist, dan wel zijn advocaat, wel kan doen is gemotiveerd bezwaar maken tegen de persoon van de deskundige.

15. Wordt de deskundige opgeroepen door de rechter?

Dit zou op twee momenten kunnen zijn. Ten eerste indien het daadwerkelijk tot een zitting komt. Vanaf dat moment is de Wet deskundige in strafzaken van toepassing (onderdeel van het Wetboek van Strafvordering). Zolang het niet tot een feitelijke strafzaak komt zal de deskundige niet worden opgeroepen. Het is aan te bevelen om als er meerdere deskundigen zijn benoemd, om vooraf een voorzitter aan te wijzen die ook als getuige kan optreden tijdens de zitting. Ten tweede kan het zijn, dat een deskundige bij de Rechter-Commissaris gehoord zal worden.

16. Hoe kan je als deskundige de onafhankelijkheid waarborgen?

De wetenschappelijke vereniging en de deskundige zal daarvoor zelf moeten instaan. Indien een deskundige vreest dat hij zijn onafhankelijkheid niet kan borgen, bijvoorbeeld omdat hij een bepaalde band heeft met degene jegens wie het onderzoek plaats vindt dan zal hij zich dienen te verschonen. Op voorhand dient een deskundige een eventuele relatie met een betrokkene te melden bij het OM of RC. Er kan dan een afweging worden gemaakt in hoeverre de relatie bezwaarlijk is voor de beoordeling van de casus. Bijvoorbeeld: een beoogd deskundige blijkt de opleider te zijn geweest van de betrokken medisch specialist. Nadat het rapport was opgemaakt

komt dit naar voren. De RC oordeelde dat het rapport in dit geval niet gebruikt kon worden.

17. Kan een wetenschappelijke vereniging of een deskundige aansprakelijk worden gesteld voor een “slecht” rapport?

Het is niet ondenkbaar dat een wetenschappelijke vereniging aansprakelijk is voor een “slecht” (lees onzorgvuldig) rapport maar dit is niet erg waarschijnlijk. Als de structuur op orde is (duidelijke procedure, heldere toetsingscriteria, duidelijk format voor de rapportage, deskundige visitateurs) is de kans op een onzorgvuldig rapport theoretisch. Bovendien moet er voor aansprakelijkheid een causaal verband zijn tussen het uitgebrachte rapport en schade. Let op: Het (blijven) benaderen en inschakelen van deskundigen waarvan een wetenschappelijke vereniging weet of had moeten weten dat zij niet geschikt zijn voor hun werk kan die wetenschappelijke vereniging worden tegengeworpen.

2. FAQ Expertise bij onderzoek door de IGJ

1. Wat kan er gevraagd worden aan wetenschappelijke verenigingen door de IGJ?

Aan de wetenschappelijke vereniging kan gevraagd worden om medisch inhoudelijke expertise te leveren in het kader van (calamiteiten) onderzoek uitgevoerd door de inspectie, zoals bijvoorbeeld in geval van een calamiteitenmelding. Maar ook bij andere meldingen en signalen kan medisch inhoudelijke expertise benodigd zijn.

2. Kan een deskundige anoniem een advies² opmaken en ook anoniem blijven?

De anonimiteit kan niet worden gehandhaafd. Mocht het tot een rechtszaak komen dan zal desgevraagd altijd de naam van de deskundige medegedeeld moeten worden. Anonimiteit is bovendien niet wenselijk. In het kader van de bescherming van de rechten van betrokkenen kan anonimiteit niet overeind blijven.

3. Welke informatie moet een advies van de deskundige bevatten?

Aan een advies zijn geen vormvereisten. In ieder geval zal het advies moeten omvatten de gegevens van de deskundige, de opdrachtomschrijving (dat wil zeggen de concrete vraag die gesteld wordt), de onderbouwing van de bevindingen en de conclusie. De IGJ zal altijd het advies van de deskundige marginaal toetsen. Dat wil zeggen dat zij nagaat of het advies de volgende elementen bevat:

- Het advies vermeldt de feiten, omstandigheden en bevindingen op basis waarvan tot een oordeel is gekomen;
- Het advies geeft blijk van een geschikte methode van onderzoek om de voorgelegde vraagstelling te beantwoorden;
- In het advies wordt op inzichtelijke en consistente wijze uiteengezet op welke gronden de conclusies van het rapport steunen;
- Het advies vermeldt eventuele bronnen waarop het berust, daaronder begrepen de gebruikte literatuur en de geconsulteerde personen;
- De deskundige is binnen de grenzen van zijn deskundigheid gebleven.

Indien de IGJ constateert dat het advies niet deze elementen bevat, dan kan het advies niet worden gebruikt. De IGJ kan dan aanvullende vragen stellen, dan wel om een nieuw advies vragen.

4. Wie is verantwoordelijk voor het advies?

Het antwoord op deze vraag is afhankelijk van de gekozen invalshoek van de wetenschappelijke vereniging.

Optie 1. De deskundige levert in opdracht van de wetenschappelijke vereniging een advies. Het advies is van de wetenschappelijke vereniging en die draagt daarmee ook de verantwoordelijkheid voor het advies, zowel voor het proces van de totstandkoming als voor de inhoud.

² De IGJ maakt zelf een onderzoeksrapport op. Dit doet zij mede op basis van het advies van de deskundige.

Optie 2. Voor het tot stand komen van het advies kunnen een tweetal zaken worden onderscheiden, het proces en de inhoud. Procesmatig is de wetenschappelijke vereniging verantwoordelijk voor de keuze van de deskundige. De wetenschappelijke vereniging beoordeelt of het adviesconform de opdracht tot stand is gekomen. De deskundige draagt de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het advies.

Een keuze voor een van beide doet niets af aan het feit dat de deskundige ten alle tijden zelf voor de inhoud aansprakelijk gesteld kan worden voor een onzorgvuldige rapportage (zie ook vraag 5). Een morele keuze voor een van beide opties kan enerzijds bijvoorbeeld gelegen zijn in het feit dat een advies een interpretatie van de richtlijn kan bevatten en dat het derhalve het advies van de deskundige moet blijven. Anderzijds kan juist de keuze om als wetenschappelijke vereniging eigenaar te zijn, het aanzien van het advies vergroten.

5. Kan de deskundige aansprakelijk worden gesteld?

De IGJ gebruikt een advies van een deskundige ter onderbouwing van hun eigen onderzoeksrapport. De deskundige zal de vragen van de IGJ op een zorgvuldige en navolgbare wijze dienen te beantwoorden. Zie ook het antwoord bij vraag 3.

Wat betreft civielrechtelijke aansprakelijkheid geldt dat deze niet kan worden uitgesloten. Dat betekent dat de deskundige altijd aansprakelijk gesteld kan worden. Stel dat de betrokken medisch specialist jegens wie een onderzoek was opgestart stelt schade te lijden door een uitgebracht advies van een deskundige dan kan hij³ de deskundige aansprakelijk stellen voor schade. Deze schade moet dan wél worden aangetoond. De bewijslast ligt bij degenen die stelt schade te hebben. Indien het advies op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen dan is het niet waarschijnlijk dat het beroep zal slagen (zie ook het antwoord bij vraag 5).

6. Kan de deskundige of een wetenschappelijke vereniging aansprakelijk worden gesteld voor een "slecht" advies?

Het is niet ondenkbaar dat een deskundige of wetenschappelijke vereniging aansprakelijk is voor "slecht" (lees onzorgvuldig) advies maar dit is niet erg waarschijnlijk. Als de structuur op orde is (duidelijke procedure, heldere toetsingscriteria, duidelijk format, deskundige experts) is de kans op een onzorgvuldig advies theoretisch. Bovendien moet er voor aansprakelijkheid een causaal verband zijn tussen het uitgebrachte advies en schade. Wel blijft het zaak dat een wetenschappelijke vereniging gebruik maakt van de juiste experts en hen zo nodig training en opleiding aanbiedt.

7. Krijgt de deskundige een vergoeding voor zijn werkzaamheden?

Ja, de expert krijgt een vergoeding voor zijn werkzaamheden. De betrokken wetenschappelijke vereniging(en) beoordeelt de casusbeschrijving en onderzoeksopdracht en legt deze voor aan één of meer deskundigen. Indien een deskundige bereid wordt gevonden dan wordt een offerte met de inschatting van het aantal uren * het standaardtarief van de wetenschappelijke vereniging voor het uitvoeren van het onderzoek opgesteld. Deze wordt voorgelegd aan de inspectie.

8. Hoe kan je als deskundige je onafhankelijkheid waarborgen?

De beoogde deskundige, zal daarvoor zelf moeten instaan. Indien de deskundige vreest dat hij

³ Waar hij/zijn staat kan dit ook worden gelezen als zij/haar.

zijn onafhankelijkheid niet kan borgen, bijvoorbeeld omdat hij een bepaalde band heeft met degene jegens wie het onderzoek plaats vindt dan zal hij zich dienen te verschonen. Heeft hij twijfels over zijn mogelijke onafhankelijkheid, dan kan hij daarover ook in contact treden met de IGJ. Stel: een beoogd deskundige komt er achter dat hij de betrokken medisch specialist heeft opgeleid. In dat geval is het advies aan de deskundige dit op voorhand te melden zodat de IGJ een afweging kan maken. Dit zou namelijk mogelijk voor de IGJ reden zijn om dan niet gebruik te maken van hem als deskundige en/of van het advies. En zal een andere deskundige moeten worden gezocht.

3. Leidraad Opleiding Experts en Deskundigen

Uitgangspunt:

Alle experts en deskundigen worden vooraf opgeleid of getraind. Een opleiding of training bestaat uit verschillende onderdelen die al dan niet gezamenlijk met andere wetenschappelijke verenigingen kunnen worden opgepakt.

1. Het algemeen deel van een training of opleiding voorziet in één dagdeel met aandacht voor:

- Achtergrond over de rol van de wv-en bij het leveren van expertise en getuigendeskundigen
- Inleiding in het burgerlijkrecht, strafrecht en bestuursrecht
- Een inleiding op soorten vraagstellingen die aan de expert of deskundig kunnen worden voorgelegd;
- Een praktische inleiding in rapporteren en de zorgvuldigheidseisen voor rapportages;
- Een praktische inleiding in het verrichten van onderzoek als deskundige, dat kan leiden tot een adequate beantwoording van de vraagstelling;

2. Het specifiek deel, afhankelijk van het verzoek en discipline, van één dagdeel met aandacht voor:

- Toelichting op instrumenten en procedure van de wetenschappelijke verenigingen
- Oefeningen in:
 - Onderscheiden feiten en interpretaties
 - Interpretatie van het referentiekader

3. Terugkombijeenkomst

Naast bovengenoemde aanvangstrainingen en opleidingen is het aan te bevelen dat een expert of deskundige ook deelneemt aan deskundigheidsbevordering in de vorm van door de wetenschappelijke vereniging georganiseerde terugkombijeenkomsten. In de terugkombijeenkomst is aandacht voor:

- Bespreken van ervaringen en knelpunten
- Oefeningen:
 - interpretatie van het referentiekader
 - rollenspel "uitvoeren van interviews"

Overige afspraken

- Na de opleiding of training neemt een aspirant-expert of deskundige minimaal **een** keer deel aan een onderzoek met een ervaren expert of deskundige
- Na het eerste jaar neemt de expert en deskundige deel aan de 'terugkombijeenkomst'.
- De expert/deskundige zorgt zelf voor het onderhouden en in stand houden van diens deskundigheid, en volgt daartoe zo nodig (aanvullende) training en/of opleiding.

4. Profiel Experts en Deskundigen

De expert of deskundige:

1. Beschikt over voldoende kennis en ervaring;
2. Is een medisch specialist welke staat ingeschreven in het specialistenregister;
3. Is vrij van reputatieschade;
4. Is in staat zijn werkzaamheden als deskundige onafhankelijk, onpartijdig, zorgvuldig, vakbekwaam, en integer te verrichten;
5. Kan een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) overleggen;
6. Heeft een door de wetenschappelijke vereniging aanbevolen en conform de Leidraad opleiding experts en deskundigen, opleiding tot expert of deskundige gevolgd;
7. Is in staat de opdrachtgever inzicht te bieden in de vraag of en zo ja, in hoeverre de vraagstelling van de opdrachtgever voldoende helder en onderzoekbaar is om deze vanuit zijn specifieke deskundigheid te kunnen beantwoorden;
8. Is in staat het dossier volgens de voor de beroepsgroep geldende professionele standaard te interpreteren en te beoordelen;
9. Is in staat zowel schriftelijk als mondeling over de opdracht en elk ander relevant aspect van zijn deskundigheid gemotiveerd, controleerbaar en conform het format van de wetenschappelijke vereniging te rapporteren.
10. Levert bij voorkeur tenminste 1 keer per jaar een expert/deskundigenrapportage.

5. Leidraad werkwijze leveren expertise of deskundigheid⁴

I. Verplichtingen voor de deskundige

1. Draag met zorgvuldig onderzoek en verslag bij om bovenal de verzoeker tot een weloverwogen oordeel te laten komen.
2. Handel integer, onafhankelijk en onpartijdig; informeer uw wetenschappelijke vereniging zo spoedig mogelijk indien (schijn van) belangenverstremgeling verondersteld kan worden.
3. Blijf binnen de grenzen van de opdracht en van uw expertise of deskundigheid.
4. Behandel het onderzoeksmateriaal en de gegevens vertrouwelijk en met de vereiste professionele zorg; houd deze voor zover mogelijk beschikbaar voor tegenonderzoek of nader onderzoek.
5. Draag zorg voor een begrijpelijk, deugdelijk gemotiveerd, controleerbaar en tijdig beschikbaar rapport of advies; wees bereid uw rapport of advies ter toetsing aan een commissie of pool van andere experts of deskundigen voor te leggen.
6. Onderhoud en ontwikkel uw vakbekwaamheid.

Uitwerking van de verplichtingen voor de deskundige

(verwezen wordt naar de onder I. opgenomen verplichtingen)

Ad I.1 *Draag met zorgvuldig onderzoek en verslag bij om bovenal de verzoeker tot een weloverwogen oordeel te laten komen.*

- U brengt naar waarheid, in volledigheid en naar beste inzicht het rapport of advies uit om zodoende te bereiken dat mede op grond van uw rapport of advies recht gedaan kan worden.
- U verzoekt bij onduidelijkheden in de opdracht de opdrachtgever zo spoedig mogelijk om een schriftelijke verheldering.
- U volbrengt uw taak zo goed mogelijk. Hiervoor kan het noodzakelijk zijn om andere medisch specialisten te raadplegen.
- U neemt nauwgezet de door u gebruikte bronnen, waaronder die van derden-deskundigen, op in uw eigen rapport of advies. Het doel hiervan is de gebruiker duidelijk te maken hoe het rapport of advies tot stand is gekomen.

Ad I.2 *Handel integer, onafhankelijk en onpartijdig; informeer uw wetenschappelijke vereniging zo spoedig mogelijk indien (schijn van) belangenverstremgeling verondersteld kan worden.*

- U bent niet bevooroordeeld en vooringenomen.
 - U bent onpartijdig. Dat betekent dat u ook de schijn van partijdigheid moet voorkomen. Bij enig verband met één van de betrokken partijen meld u dit zo spoedig mogelijk, bij voorkeur voorafgaand aan de start van het traject.
 - U vermijdt iedere (schijn van) belangenverstremgeling.

Ad I.3 *Blijf binnen de grenzen van uw opdracht en van uw expertise of deskundigheid*

- U rapporteert in beginsel binnen de (vraagstelling van de) opdracht. Dit is alleen anders indien u op grond van uw deskundigheid van oordeel bent dat u buiten de vraagstelling opmerkingen dient te maken die van belang zijn voor de beoordeling van de zaak.

⁴ Gebaseerd op NRGD Gedragscode 2.0

Ad I.4 *Behandel het onderzoeksmateriaal en de gegevens vertrouwelijk en met de vereiste professionele zorg; houd deze voor zover mogelijk beschikbaar voor tegenonderzoek of nader onderzoek.*

- U waarborgt de vertrouwelijkheid van het onderzoeksmateriaal en de onderzoeksgegevens.

Ad I.5 *Draag zorg voor een begrijpelijk, deugdelijk gemotiveerd, controleerbaar en tijdig beschikbaar verslag; wees bereid uw verslag ter toetsing aan een commissie of pool van andere experts of deskundigen voor te leggen.*

- U stelt uw rapport of advies zodanig op dat het controleerbaar is voor een andere deskundige op uw vakgebied.
- U vermeldt in uw rapport of advies indien u tot geheimhouding van gebruikte onderliggende stukken genoodzaakt bent.
- U meldt zo spoedig mogelijk schriftelijk en onder opgave van redenen aan uw opdrachtgever indien u uw rapport of advies niet tijdig kunt verstrekken. Daarbij geeft u aan welke inleverdatum haalbaar is.

Ad I.6 *Onderhoud en ontwikkel uw vakbekwaamheid*

- U verplicht zich om state-of-the-art te blijven onderzoeken en rapporteren. Dit betekent dat u uw deskundigheid onderhoudt en ontwikkelt conform de daarvoor geldende opleiding.⁵

⁵ Zie ook: Leidraad opleiding Experts en Deskundigen